

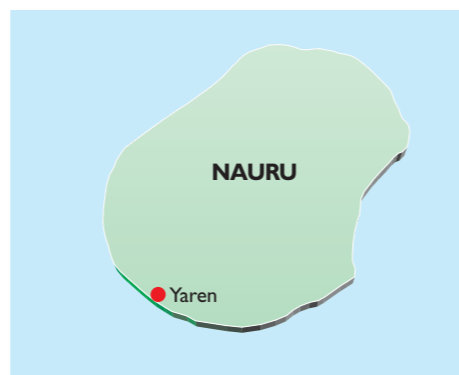
Nauru

Republic of Nauru / Naoero
Republika Nauru

Ostrovní ministát na stejnojmenném ostrově
v JV Mikronésii v západní části Tichého oceánu.

0°33' až 0°30' j. z. š., 166°55' až 166°57' v. z. d.

rozloha: 21,4 km²
počet obyvatel: 12 800 (2004)
hlavní město: Yaren
státní zřízení: republika
úřední jazyk: angličtina, naurština
měna: 1 australský dolar (AUD) = 100 centů
nejvyšší bod: Plateau Rim 70 m n. m.
nejnižší bod: Tichý oceán 0 m n. m.
HDP/obyv.: 7210 USD (1996)
náboženství: protestanti 61 %, římská katolická 27 %
očekávaná délka života při narození: 66,5 let (Ž), 59,2 let (M) (2004)
průměrný roční přírůstek obyvatelstva: 1,9 % (2004)
členství v mezinár. org.: OSN, Commonwealth

- **hospodářství:** Nauru je rozvojový, ale velmi bohatý stát s významnou těžbou (a následným vývozem) fosfátů. Většinu potravin, spotřební zboží i pitnou vodu musí dovážet. Bydlení, školství a zdravotnictví jsou bezplatné, daně neexistují.
- **základní fyzicko-geografické poměry:** Ostrov Nauru je korálového původu, má plochý tvar a pobřeží lemují korálové útesy. Nejvýše vystupuje povrch na Plateau Rim nedaleko jezera Buada 70 m n. m. Podnebí je tropické teplé a vlhké, ovlivněné Tichým oceánem. Průměrná roční teplota se pohybuje kolem 28 °C, roční srážkové úhmy dosahují 2000 mm.
- **zajímavost:** Rozlohou nejmenší stát v celé Oceánii. Nauru investuje v zahraničí.
- **historie:** Ostrov objevil v r. 1798 britský kapitán J. Feam a dal mu název Příjemný ost-

rov. V l. 1888–1919 byl německou kolonií. V r. 1920 byl svěřen jako mandátní území Společnosti národů pod správu Velké Británie, Nového Zélandu a Austrálie. V l. 1942 až 1945 byl okupován Japonskem. V l. 1947–1968 byl spravován Británií, Novým Zélandem a Austrálií jako poručenské území OSN. Dne 31. 1. 1968 získal plnou nezávislost.

Západ slunce (foto O. Karásek)

Palau

Republic of Palau / Belu'era Belau
Palauská republika

Ostrovní stát v Mikronésii v západní části Tichého oceánu.
Je tvořen nejzápadnějšími ostrovy ze souostroví Karolín.

2°56' až 8°05' s. z. š., 131°10' až 134°45' v. z. d.

rozloha: 488 km²
počet obyvatel: 20 000 (2004)
hlavní město: Koror
státní zřízení: republika
úřední jazyk: palauština, angličtina
měna: 1 americký dolar (USD) = 100 centů
nejvyšší bod: Mount Ngerchelchauus (o. Babeldoap) 242 m n. m.
nejnižší bod: Tichý oceán 0 m n. m.
HDP/obyv.: 7500 USD (2003)
náboženství: římská katolická 39 %, protestanti 28 %, animisté 28 %
očekávaná délka života při narození: 73,5 let (Ž), 67,0 let (M) (2004)
průměrný roční přírůstek obyvatelstva: 1,5 % (2004)
členství v mezinár. org.: OSN

- **hospodářství:** Palau je rozvojový zemědělský stát. Ze zemědělských plodin se sklízí kokosové ořechy (kopra), maniok a tropické ovoce. Pro živočišnou výrobu je nejdůležitější rybolov.
- **základní fyzicko-geografické poměry:** Stát tvoří 240 ostrovů západní části souostroví Karolín (včetně hlavních Palauských ostrovů) sopečného a korálového původu. Největším z 11 obydlených ostrovů je Babeldoap. Nejvyšším bodem země je Mt. Ngerchelchauus 242 m n. m. Ostrovy mají tropické teplé a vlhké podnebí oceánského typu. Průměrná roční teplota se pohybuje mezi 27 °C a 28 °C, průměrný roční úhrn srážek dosahuje až 3000 mm.
- **zajímavost:** Ostrovy na podmořském hřbetě jsou na jihovýchodě lemovány hlubokomořským příkopem, hlubokým 8138 m.

• **historie:** V r. 1543 byly ostrovy objeveny Španěly. Do r. 1899 byly jejich kolonií, poté patřily Německu. V l. 1914 – 1944 byly obsazeny Japonskem. Ještě v témže roce je dobyli Američané a od r. 1947 byly jimi spravovány jako součást světeckého území OSN. Od r. 1981 samosprávná Palauská republika, nezávislost od 1. 10. 1994.

Korálové atoly (foto ISIFA)

Nový Zéland

New Zealand / Aotearoa / Nový Zéland

Souostroví v JZ části Tichého oceánu. Skládá se ze dvou velkých ostrovů (Severní a Jižní ostrov) a řady ostrovů menších (Stewart I., Campbell I., Auckland Is. aj.). Ke státu náleží i četné ostrovy (Kermadec Is., Chatham Is., Bounty Is., Antipodes Is., Three Kings Is.) a závislá území Cookovy o., Niue a Tokelau.

47°17' až 34°09' j. z. š., 166°25' až 178°35' v. z. d.

Maorské představení pro turisty (foto J. Hocek – CK Adventura)

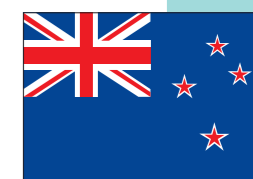
- **hospodářství:** Nový Zéland je vyspělý průmyslově-zemědělský stát. Z nerostných surovin se těží uhlí, ropa, zemní plyn, železná ruda, stříbro, zlato aj. Nejdůležitějšími průmyslovými odvětvími jsou dřevozpracující a papírenský průmysl (produkce novinového papíru, celulózy a řeziva), petrochemie, chemie, textilní průmysl, potravinářství aj. Na výrobě elektrické energie se z velké části podílejí vodní a geotermální elektrárny. Sklízí se pšenice, ječmen, kukuřice, oves, brambory, zelenina, vinné hrozny, ovoce (citrusy, kiwi) aj. V zemědělství převládá živočišná výroba s intenzivním chovem ovcí (produkce vlny) a skotu (maso, mléko), dále prasat, drůbeže a rybolov. Významná je těžba dřeva. Na Novém Zélandu je vyspělá silniční, železniční i letecká doprava. Významný je cestovní ruch (ročně kolem 2 milionů návštěvníků).
- **základní fyzicko-geografické poměry:** Povrch Nového Zélandu je rozmanitý, se všemi tvary reliéfu. Většina povrchu obou ostrovů je hornatá. Nejvyšších výšek dosahují zaledněné Jižní Alpy (Southern Alps) – Mt. Cook 3764 m n. m. – na Jižním ostrově (South I.). Na tomto ostrově se pohoří k S snižuje a člení na řadu hřebenů, pobřeží lemují nížiny a na JZ jsou zbytky ledovcové modelace – fjordy (Fiordland). Na Severním ostrově (North I.) převládají zvlněné pahorkatiny a silná vulkanická činnost je doprovázená výskytem horčích minerálních pramenů a gejzírů. Nejvyšší činné sopky se zvedají na sopečné plošině ve střední části ostrova (Ruapehu 2797 m n. m. a Ngauruhoe 2291 m n. m.). Ze značného množství řek jsou nejdelší Waikato (Severní o.) a Clutha (Jižní o.). Řeky mají velkou vod-

nost, vyrovnané vodní stavy po celý rok a jsou významným zdrojem energie. Z četných jezer sopečného (Severní o.) a ledovcového (Jižní o.) původu jsou největší L. Taupo (Severní o.) a L. Te Anau (Jižní o.). Nejhlubším jezerem je L. Manapouri, které je největší kryptodepresí (–263 m n. m.) v celé Oceánii. Většina území má mírné oceánské klima, jen část Severního o. je pod vlivem klimatu subtropického. Teplotní rozdíly jsou zmiřovány Tichým oceánem (Auckland, průměrná teplota v lednu 19,4 °C, v červenci 10,6 °C, 1250 mm srážek za rok; Wellington, 17 °C, 8,5 °C, 1200 mm; Christchurch, 16,4 °C, 6 °C, 640 mm; Invercargill, 14 °C, 5,3 °C, 1150 mm). Více než 3000 mm srážek ročně naprší v Jižních Alpách.

- **zajímavost:** Téměř 88 % obyvatel žije ve městech. Izolovanost ostrovů uchovala některé endemické druhy zvířat, především ptáků (nejznámější je pták kivi).
- **historie:** Ve 12.–14. stol. se na ostrovy přistěhovali Maori. V r. 1642 zde přistál nizozemský mořeplavec Abel Tasman a v r. 1769 britský mořeplavec James Cook. V r. 1787 byly ostrovy administrativně přičleněny k Novému Jižnímu Walesu. V r. 1840 byly prohlášeny britskou kolonií. V r. 1852 jim byla poskytnuta vnitřní samospráva. Dne 26. 9. 1907 byl Nový Zéland prohlášen britským dominiem. Dne 11. 12. 1931 se stal fakticky nezávislým v rámci Commonwealthu.

Deštný prales (foto Corel Photo CD)

rozloha: 270 534 km²
počet obyvatel: 3 994 000 (2004)
hlavní město: Wellington
státní zřízení: konstituční monarchie v rámci Commonwealthu
úřední jazyk: angličtina, maorština
měna: 1 novozélandský dolar (NZD) = 100 centů
nejvyšší bod: Mount Cook (Aorangi) 3764 m n. m.
nejnižší bod: Tichý oceán 0 m n. m.
HNP/obyv.: 15 870 USD (2003)
náboženství: bez vyznání 20 %, anglikáni 17 %, presbyteriáni 13 %, římská katolická 13 %
očekávaná délka života při narození: 81,8 let (Ž), 75,7 let (M) (2004)
průměrný roční přírůstek obyvatelstva: 1,1 % (2004)
členství v mezinár. org.: OSN, OECD, Commonwealth

Tongariro N. P. – v pozadí hora Ngauruhoe (foto H. Mikulová – CK Adventura)

Alpy na Jižním ostrově (foto O. Karásek)